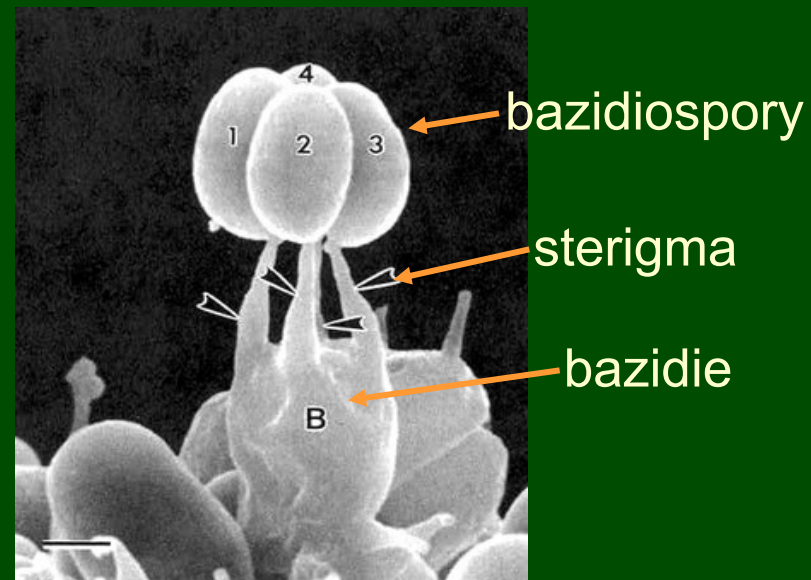
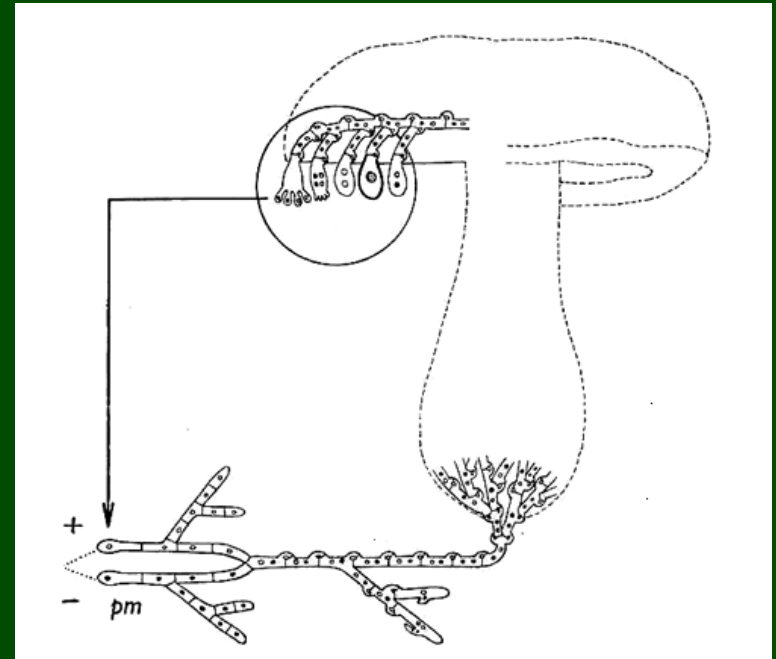

ODDĚLENÍ: Basidiomycota
PODODD.: Agaricomycotina

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA:

- na dikaryotickém (sekundárním) myceliu se tvoří plodnice různého tvaru nesoucí hymenium
- dělená či nedělená bazidie, vně se na sterigmatech tvoří haploidní bazidiospory

Hirneola auricula-judae - ucho Jidášovo

na dřevě listnáčů, především bezů

Exidia plana - černorosol bukový

rosolovitá plodnice na dřevě listnáčů

Calocera viscosa
krásnorůžek lepkavý

na ponořeném dřevě jehličnanů

podtřída *Agaricomycetidae*

podle vývoje plodnic rozlišujeme 2 základní typy:

1) houby rouškaté (dříve podtřída *Hymenomycetidae*)

bazidiospory na povrchu plodnice v **hymeniu** (roušku), na speciální části povrchu plodnice - **hymenoforu**

v roušku i sterilní buňky: bazidioly, cystidy

bazidie hymenomycetoidního typu, spory aktivně odmršťovány (balistospory)

plodnice **gymnokarpní** - od počátku otevřené - nebo **hemiangiokarpní** - dočasně uzavřené plachetkou (velum universale) či závojem (velum parziale)

podle vývoje plodnic rozlišujeme 2 základní typy:

2) břichatky (dříve podtřída *Gasteromycetidae*)

povrch plodnice uzavírá většinou dvouvrstevná **okrovka (peridie)**, samotný vnitřek plodnice pak tvoří **teřich (gleba)**

bazidie se tvoří volně v celém teřichu nebo na hymeniu, které pokrývá povrch jeho vnitřních prostor (komůrek); jsou gasteroidního typu - bazidiospory pasivně uvolňovány (odlamují se ze sterigmat), roznášeny větrem, vodou, živočichy aj.

angiokarpní vývoj plodnice - uzavřená až do dozrání spor

plodnice (bazidiokarpy, bazidiomata)

typy hymenoforu: hladký, bradavčitý, ostnitý, lištovitý, lupenitý, rourkovitý

základní hymeniální typy plodnic:

holothecium - rozlitá, kyjovitá, keříčkovitá, hymenium pokrývá celý povrch plodnice

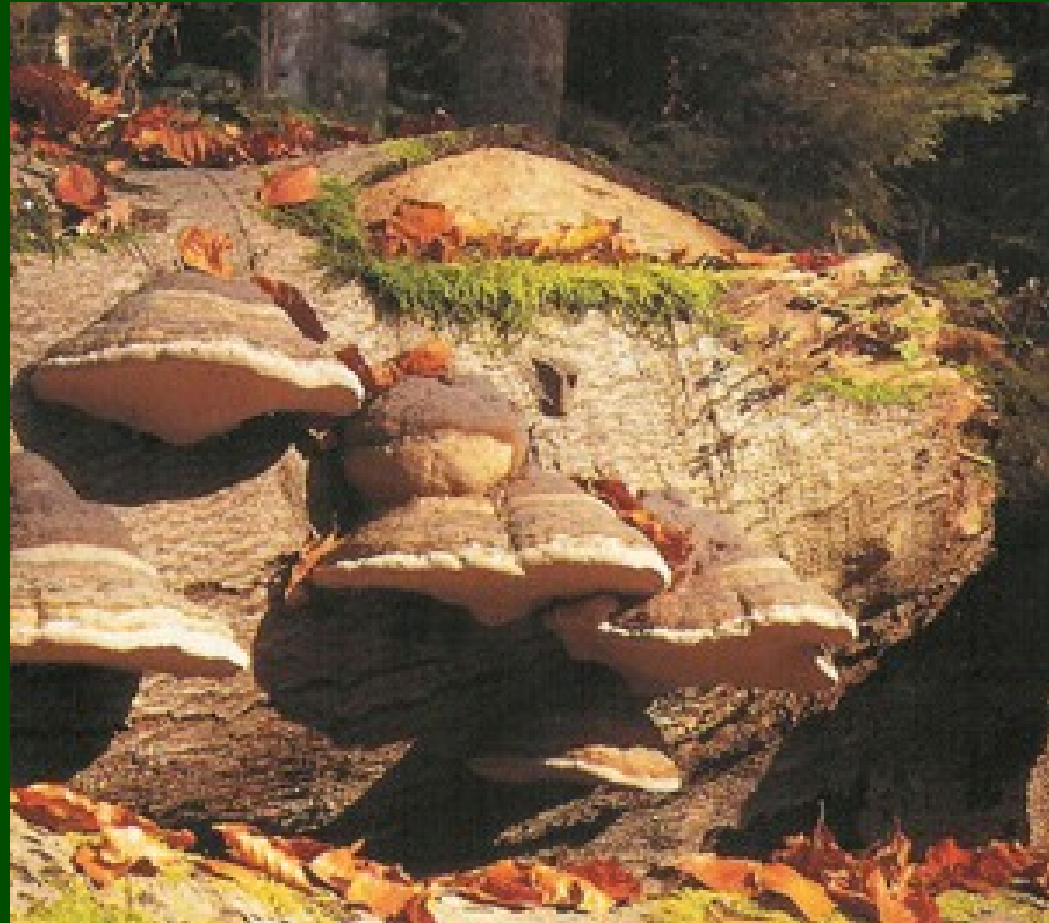
pilothecium - plodnice jednoletá, s jednorázovým vývojem, diferencovaná na klobouk a třeň, hymenofor pokrývá spodní část klobouku

krustothecium - plodnice s postupným vývojem (přirůstající), jedno- nebo častěji víceletá, může a nemusí být členěna na klobouk a třeň, hymenofor pokrývá většinou spodní část klobouku

Fomes fomentarius - troudnatec kopytovitý

velká víceletá
gymnokarpní plodnice
(krustothecium), trvale
odkryté hymenium v
rourkách na spodní straně

Parazit na listnáčích,
hlavně bucích a břízách.

Daedalea quercina
sít'kovec dubový

krustothečia s téměř
lamelovitým
hymenoforem

Hojný druh výhradně na dřevě dubů.

Clavariadelphus pistillaris - kyj Herkulův

kyjovitá gymnokarpní
plodnice - holothecium

Nehojný mykorrhizní druh
teplejších listnatých lesů.

Hydnum repandum - lišák zprohýbaný

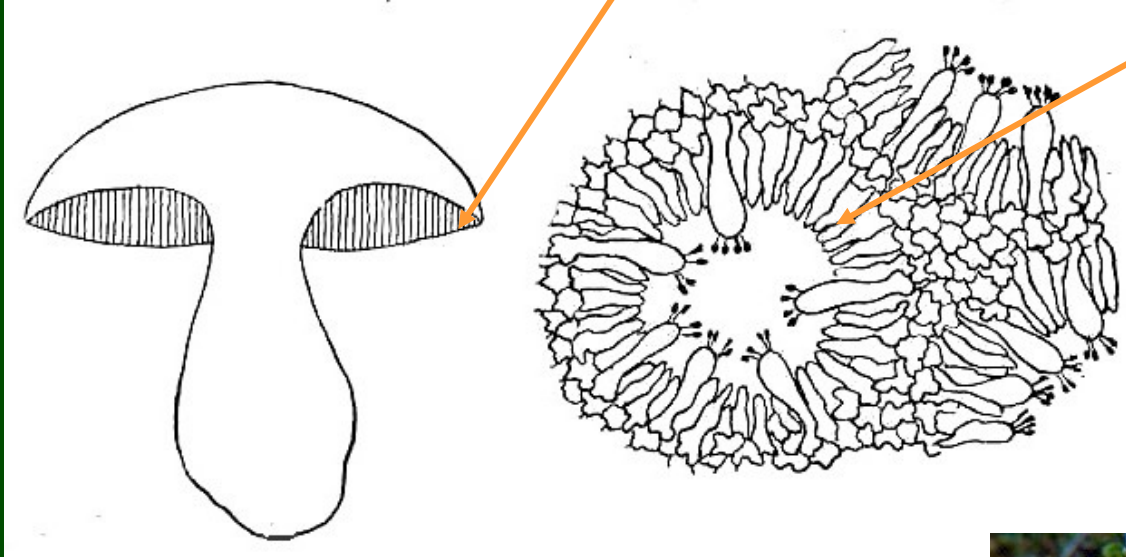
pilothecium s ostnitým hymenoforem

Roztroušený mykorhizní druh v lesích všech typů.

Xerocomus badius (*Boletus badius*) - hřib hnědý

řez rourkovitým hymenoforem: hymenium uvnitř rourek

Jednoletá gymnokarpní plodnice,
rozlišená na třeň a klobouk.
Běžná mykorhizní houba.

Russula ochroleuca – holubinka hlínožlutá

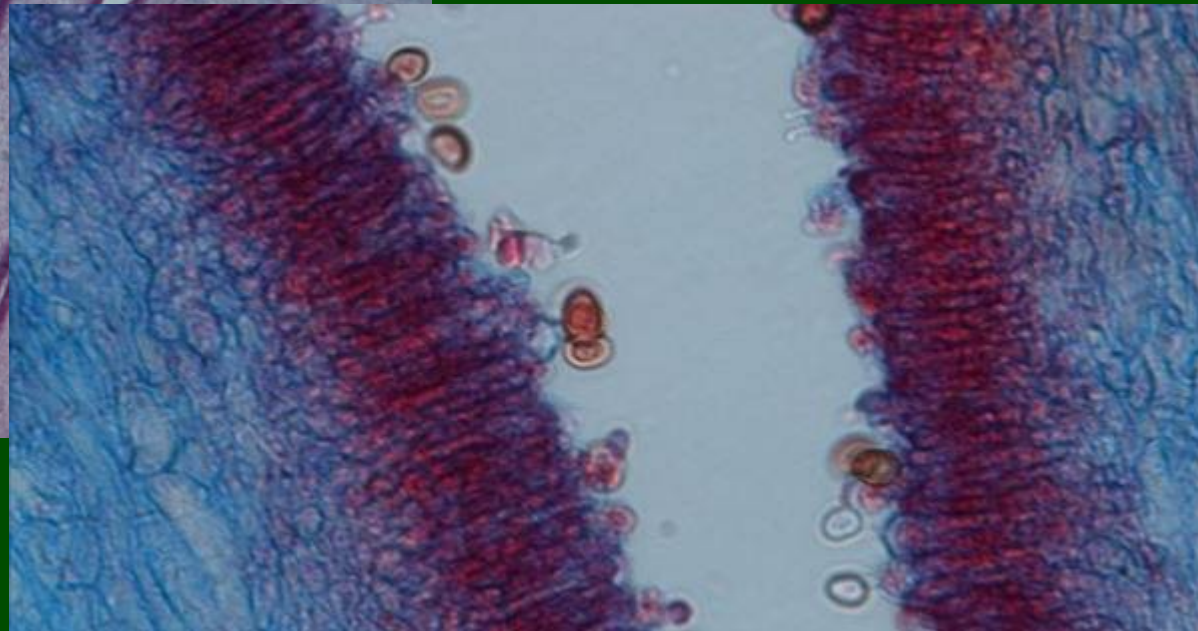
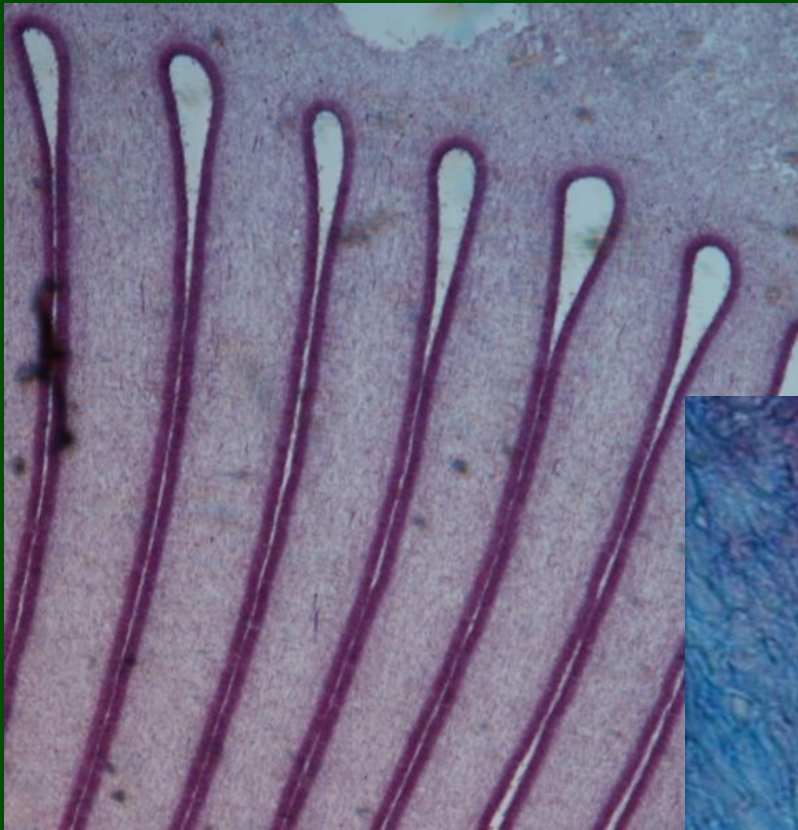
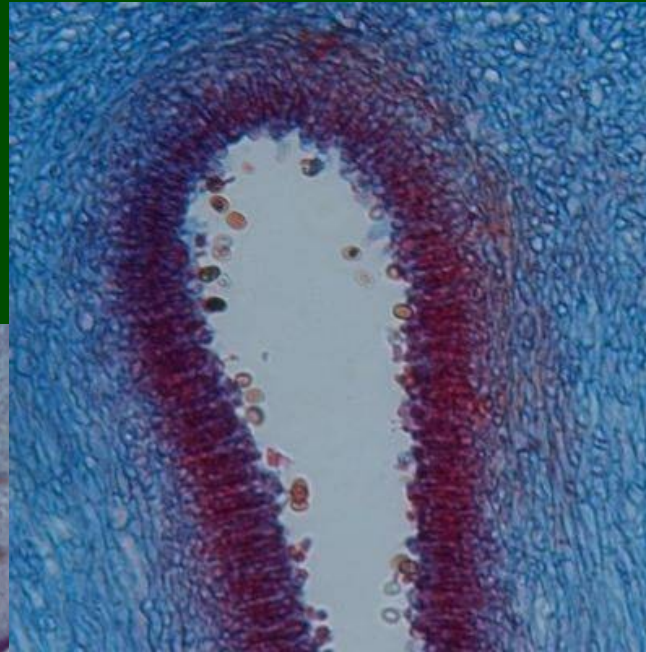
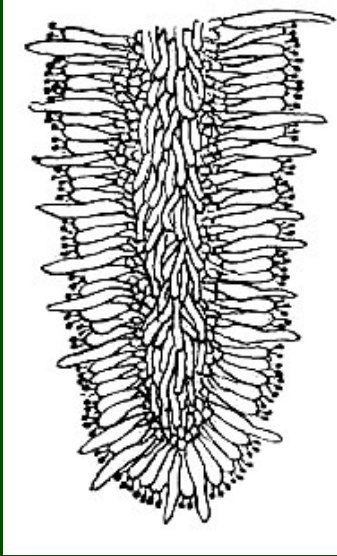
pilothecium (jednorázově založená plodnice s ukončeným růstem) s lupenitým hymenoforem

mykorhizní houba, rostoucí hojně ve smrkových lesích

Agaricus – pečárka

příčný řez lupenem

Macrolepiota spp. – bedly

Povětšinou jedlé saprofytické druhy v lesích i mimo les.

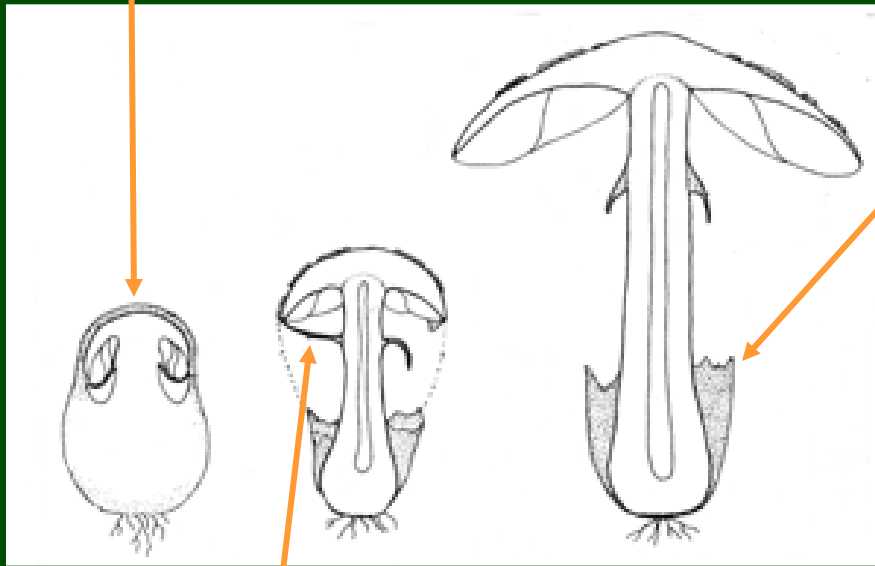

hemiangiokarpní pilethecium - kloboukatá plodnice se závojem

Amanita phalloides – muchomůrka zelená

hemiangiokarpní plodnice:

velum universale – celkový obal, z něj pochva (volva)

velum parziale – částečný obal,
z něj prsten (annulus) na třeni

smrtelně jedovatá
mykorrhizní houba

Amanita muscaria – muchomůrka červená

Známý jedovatý mykorrhizní druh smrčín, roste i pod břízami.

hemiangiokarpní plodnice

plachetka → strupy na klobouku a bradavky na bázi třeně

závoj → prsten

Scleroderma citrinum - pestřec obecný

Angiokarpní (uzavřená)
plodnice

za zralosti se otevírá
rozpadem okrovky na
temeni

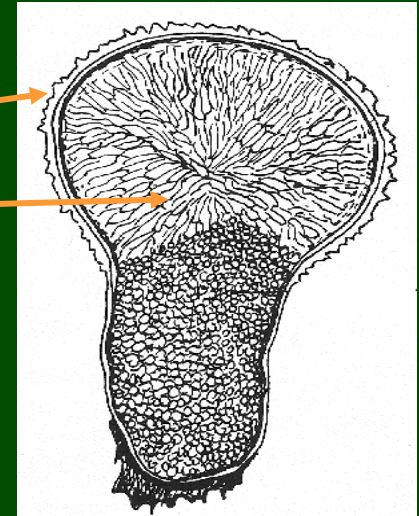

Běžný mykorizní druh v jehličnatých lesích na chudých
kyselých půdách.

Lycoperdon perlatum - pýchavka obecná

Angiokarpní plodnice se otvírají v době zralosti bazidiospor.

Povrch kryje vícevrstevná okrovka (peridie),
uvnitř plodnice je teřich (gleba),
představující výtrusorodé pletivo.

- středový otvor
- ostnitá exoperidie
- teřich
- sterilní část plodnice

Roste hojně ve skupinách
v jehličnatých i listnatých
lesích.

Geastrum spp. - hvězdovky

angiokarpní plodnice

okrovka sestává ze dvou vrstev:

vnější okrovka (exoperidie)

hvězdicovitě praská a vyzvedává nad substrát **endoperidii**.

ty se pak uvolňují nárazy kapek vody při dešti apod.

Cyathus striatus - číšenka rýhovaná

pohárkovitá plodnice
v mládí krytá blankou

peridie je uvnitř výrazně
rýhovaná a obsahuje peridioly,
připojené lepkavým vláknem

za deště jsou pak peridioly
vymršťovány ven

Roste na tlejících zbytcích
rostlin v lese i mimo les.

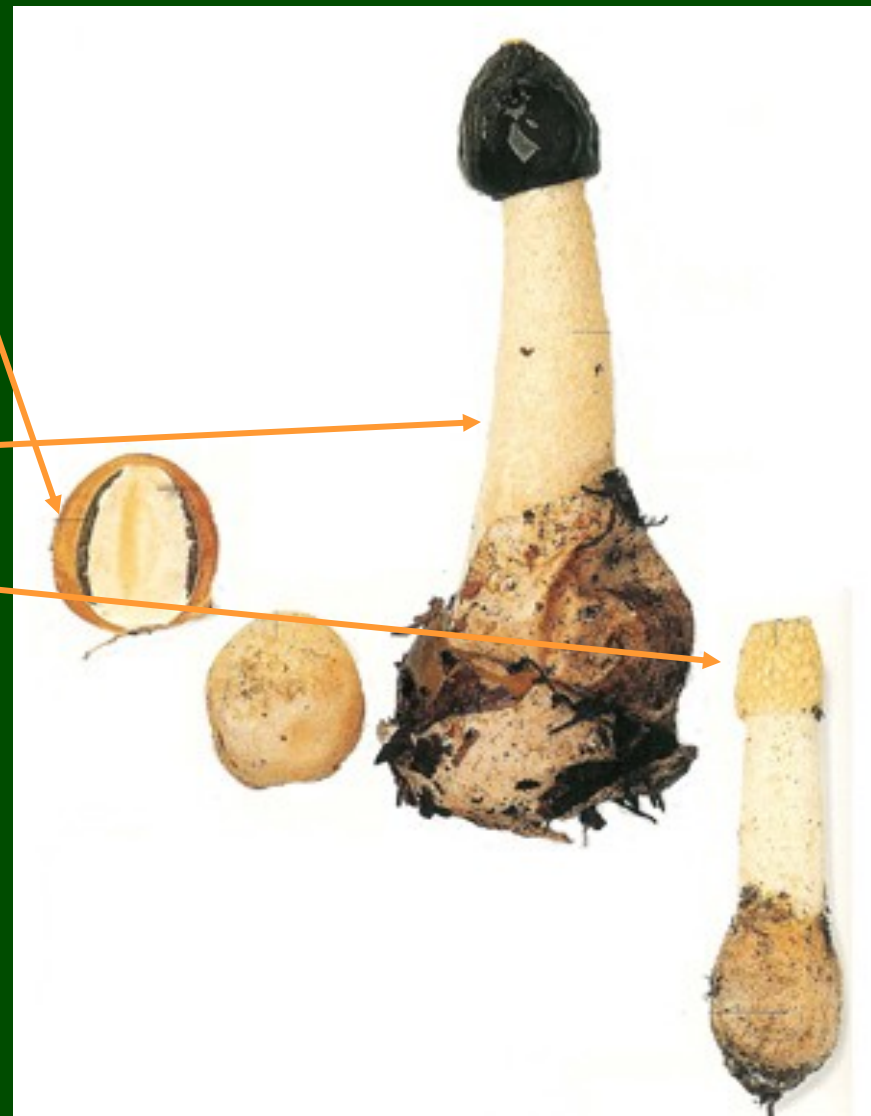

Phallus impudicus - hadovka smrdutá

mladá uzavřená plodnice – na řezu je vidět peridie, slizovitá vrstva, gleba a základ nosiče (receptakula)

zralá plodnice – na bázi zbytek peridie jako pochva, bílé pórovité receptakulum, na vrcholu jamkovitý klobouk po odstraněném teřichu

Roste hojně v listnatých i jehličnatých lesích, hlavně na humózních místech.

Přehled pozorovaných objektů

Oddělení: Basidiomycota, pododdělení: Agaricomycotina

TŘÍDA: Dacrymycetes

ŘÁD: Dacrymycetales *Calocera viscosa* (krásnorůžek lepkavý)

TŘÍDA: Agaricomycetes

ŘÁD: Auriculariales *Hirneola auricula-judae* (ucho Jidášovo)

Exidia plana (černorosol bukový)

ŘÁD: Cantharellales *Hydnum repandum* (lišák zprohýbaný)

ŘÁD: Polyporales *Fomes fomentarius* (troudnatec kopytovitý)

Daedalea quercina (sítkovec dubový)

ŘÁD: Russulales *Russula ochroleuca* (holubinka hlínožlutá)

ŘÁD: Boletales ***Boletus* (hřib) - řez rourkami s hymeniem**

Xerocomus (Boletus) badius (suchohřib hnědý)

Scleroderma citrinum (pestřec obecný)

ŘÁD: Agaricales ***Agaricus* (pečárka, žampion) - řez lupeny s hymeniem**

Amanita muscaria (muchomůrka červená)

Macrolepiota rachodes (bedla červenající)

Lycoperdon spp. (pýchavka – směs druhů)

***Cyathus striatus* (číšenka rýhovaná)**

ŘÁD: Phallales *Phallus impudicus* (hadovka smrdutá)

Geastrum spp. (hvězdovka – směs druhů)

Clavariadelphus pistillaris (kyj Herkulův)